

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sapientissima Dei Mvndvm Regentis Gvbernatio; Ex qua
pendent, quæ vulgò in Casv, Fortvna, Fato, Esse Pvtantvr**

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1645

§. 10. Contus, seu stupendus Fortunæ baculus à S. Columba pauperi
alendo datus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52314)

lætis eiusmodi euentis exhilaret. Qua de
caussa S. Benno clauem in aquas proiectam,
à pisce; S. Franciscus Xauerus Crucem in
mare prolapsam; à cancro recepit. Quæ ta-
lia; sine Numine, non fieri, ostendit illud,
quod Christus Petro dixit: *Vade ad mare, &*
mitte hamum: & eum piscem, qui primus as-
cenderit, tolle; & aperto ore eius, inuenies sta-
terem. Sciuit ergo Christus & staterem in
ore piscis; & piscem eum primum ascensu-
rum; & fecit, vt primus ascenderet; & for-
tasse staterem in ore piscis solo verbo for-
manit. Illius ergo, non *Fortune*, fauore
hæc talia accidunt; ad iuuandos homines,
in tempore opportuno, aut consolandos; si
quidem ipsi fauorem non repudient, aut in
odium conuertant benefactoris; vel *Fortu-*
næ bonæ munus non sinant ab alijs euerri.

§. X.

Contus, seu stupendus Fortune baculus à S.

Columba pauperi alendo datus.

Omnem admirationem superat, quod S.
Adamannus Scotus, de S. Columba itidem
Scoto, qui circa annum Domini 565. flo-
ruit, simplici; sed veraci stilo commemo-
rat. Ad S. Columbam Presbyterum, in Sco-
tia versantem, aliquando venit plebeius ho-

Matthæ
17. 26.

S. Ada-
man
Scot. l. 2.
de vita S
Colum-
bæ. c. 24
Et Hen-
ric. Ca.

E 2

mo,

nis. tom.
s. Antiq.
Lect.

mo, eius regionis incola, quæ stagno Ap-
rico est adsita, extrema egestate pressus.
Quippe qui neque se amplius, præ inopia,
ne dum vxorem ac liberos, poterat susten-
tare. Miseratione tactus Columba, paupe-
rum pater, I, inquit, contum tibi, in vici-
na silua, succidito, & actutum ad me affer-
to. Paret ille, & sustem bene magnum ro-
bustumque festinatò apportat, Sanctoque
viro porrigit. Eum ille cultro inspicat, ma-
nu benedicit, atq; precantibus verbis sacrat.
Sic præparatum pauperculo, eleemosynæ
nomine, reddit, cum dicto: Hoc veru dili-
genter asserua, quod neque homini neque
pecori damnosum fore, scito. Porro, pro
nassa, pro hamo, pro fuscina erit; nam fe-
ras, bestiāsque aquatiles & volatiles, & sil-
uestres, esui idoneas tibi figet capiētque ad
satietatem. Neque deerit tibi familiæq; tuæ
esca, quàm diu sudes tibi hæc non deerit.
Quid mendico tunc lætius fuit beatiusue?
Non poterat se capere, præ lætitia, ex Co-
dro Cræsus repentè factus. Currit lætus do-
mum, non iam baculum, sed virgam diui-
nam secum afferens, vxorīque opes suas ex-
ultabundus ostendit. Mox in siluam abit,
atq; , loco ab omnibus vijs remoto, in terrā
desi.

defigit, eaque nocte, ita depactum veru relinquit. Die reuecto, spe ardens, ad eundem locum recurrit, & indutum eo miræ magnitudinis ceruum reperit, assatum iam utique, nisi ignis defuisset. Ad hunc modum, singulis noctibus aut diebus, prædam inuenit conto hærentem, iam ceruum, iam aprum, iam damam, iam aliam feram culinæ maturam. Neque verò ferinis carnibus suam tantum familiam, sed totam etiam viciniam abundè satiauit; cui, quod propriæ necessitati superfuerat, haud exiguo lucro, vendidit. Multi mortales non sunt suæ felicitatis patientes; sed, cum illis bellè est, *Fortuna* ianuam obstruunt, non, ne exeat, sed ne intret. Quamobrem & huius viri vxor id facta marito, quod Eua olim Adamo, utique inuidia artibusq; antiqui serpentis, eiusmodi illum verbis compellauit: Nosti, mi vir, quàm seuerè nunc homines sua damna, quàm rigidè magistratus homicidia vindicent puniantque. Quid si igitur Columba gladium tibi dedit, quo te occideres? quid si fudes hæc, quam Cornucopiam esse nobis arbitramur, vitæ bonorumque omnium scopulus fiat? An non enim in eam bos aut aliud pecus possunt incurrere? quid si,

E 3 intem-

intempesta nocte, atque in tenebris, homo quispiam, per nemus properans, eo spiculo imprudens excipiat? quis nos non homicidij reos aget? Periclitabimur ego, tu, liberi nostri, &, vel, tanquam magicarum rerum gnari, in vincula dabimur; vel, tanquã viarum subseffores, eliminabimur, aut è patria, aut è vita. Quid præstat amittere, lucis huius, an baculi vnus vsuram? Me igitur si audis, sudem franges, ac destrues: præstat illam, quàm nos ipsos in cineres ire. Ad hæc maritus: Sicut intelligis, ita loqueris, inquit: Mentem lingua sequitur. Neq; enim scis, quid vir Sanctus, cum sudem bene precando sacraret, mihi disertè promiserit; nullum scilicet vel hominem, vel iumentum eo vnquam, vel in summa cute lædendum. Ne igitur de lite pronuncies, quã non cognouisti. Poterat sufficere hæc responsio, si mulieri imperiosæ quidquam sufficeret. Urgebat enim illa identidem, ne quid maritus suo fueret capiti; ne vile lignum saluti totius domus præferret: prudentis esse, etiam pericula vitare: serò sapere, qui sapiunt post damnum. Nimirum ita est, multi viri, qui non vincuntur vxorum ratione, vinci se patiuntur earundem importunitate. Ne igitur
tur

tur nihil daret authoritati consiliisque maritæ vxorius paterfamilias, ijt in siluam, sudem abstulit, domumque reportauit, ac, ne cui noceret, in angulum quendam abstrusissimum parieti acclinem coniecit. Nec ibi sine captura fuit. Mox enim domesticus canis in eum lapsus disperijt. Nouum ergo argumentum naçta anxia materfamilias: Vidésne, inquit, ad maritum, quid fatalis iste fustis nobis minetur? nempe, vt hodie canis eo confossus est, ita cras tibi vnus liberorum tuorum interimetur. Quid tum dices? sobolem, an sudem sublatam malles? Com-mouit ea iterum oratio misellum; qui proinde arreptum baculum rursus in densissime siluæ dumeta extulit, eoque loco posuit, ad quem ne feræ quidem vlli accessum patere putauit. At rursus, die postero, cum scipionem suum reuideret, capream eo tranffixam inuenit. Deterritus ergo tam inusitata vi prædas trahendi, & metuens, ne & pecudem pabulatum actam attraheret; inde quoque vellere sudem statuit; & verò eam in fluuio, cui *Nigra Dea*, idiomate gentis, nomen, iuxta ripam, sub aquis fixit, firmauitque. Sequente luce, cum vellet sudem ex amne extrahere inusitatae magnitudinis piscem *Eso-*

cen vnà extraxit etiamnum palpitantem. Erat autem adeò ingens is piscis, vt conto re-
tentum, atque in humeros reiectum vix so-
lus domum posset reportare. Domi, vt da-
mnum caueret, nec hamo illius quisquam
violari posset, in summa tecti parte sudem
collocauit. Vix collocauit, & illico coruum
vidit, magno volatus impetu, in cuspidem
inactum. Quoniam igitur neque in siluis,
neque in aquis, neque in tectis, sine alicuius
animantis vulnere, potuit asseruari Colum-
banus baculus, luculentam iterum sibi ob-
tigisse calumniandi occasionem rata mater-
familias, denuò maritum instigauit ad eum
frangendum, atque in ignem coniiciendum:
ne, vt prouerbio dicitur, inquiebat, in ve-
natione pereamus. Quid non possunt vxo-
rum vel imperia, vel blandimenta? Ascen-
dit simplicissimus homo, sudem deripit, &
securi in minutissimas partes diffindit: fru-
sta in focum & flammam mittit. Sic omnis
illius abundantia ac prosperitas, penè mo-
mento, in penuriam commutata est; artifi-
cio cacodæmonis, feminae suasu, viri stoli-
ditate: qui benedictione S. Columbæ com-
bustâ, ad incitas redactus, omni reliqua vi-
ta, mendicare coactus est. Semper abunda-
set,

set, si Sancti viri vaticinio plus, quàm stolidæ mulieris Panico timori credidisset. Sed quid mirum est, si mulier baculum timuit, quem meruit? Profectò, ni Sanctus, ab eo, hominibus spondidisset immunitatem, illa prima, in eum incurrisset. Certum est, ex hoc exemplo, Numinis veri, non somniantæ ab imperitis *Fortunæ* fauentiæ, hominibus prodigiosè fausta subinde euenire; quin & Sanctorum benedictionem multi precibus obtinent, atque hoc pacto dici possunt, *sua fortuna fabri*: nam *sui cuiq; mores fingunt fortunam*, vt ille de Pomponio Attico dixit; nos ita interpretari possumus, vt multa à Deo Diuisque precando fausta impetrari dicamus: certè nihil, *Casui aut Fortunæ*, sed omnia diuinæ ordinationi sunt ascribenda, respondendumque, sicut Abrahami seruo responderunt *Laban & Bathuel*: *A Domino egressus est sermo: non possumus extra placitum eius quidquam loqui tecum*: non fati necessitate coacti, sed tracti diuino nutu ac voluntate, cui nefas est resistere. Ethnicorum vox est:

Superat quoniam Fortuna, sequamur: Quòq; vocat, vertamus iter.

Cornel.
Nepos in
vita Pō-
ponij At-
tici.

Gen. 24.
50.